

De Joodse begraafplaats in Schoorl

plaats waar de Joodse begraafplaats was

In de uitgave van Goettsch; 'Schoorl een rustig dorp met een rijkverleden' schrijft Goettsch uitgebreid over de Joodse begraafplaats in Schoorl.

Bij TV Noordholland 'Op een oude fiets' heeft Carolien Hensbergen een film opgenomen over de Joodse begraafplaats in Schoorl.

In twaalf afleveringen fietsen beeldconservator Jesse van Dijl en programmamaker Carolien langs de kust. Onderweg bezoeken zij plaatsen en ontmoeten zij mensen met belangrijke, bijzondere en soms vergeten verhalen uit het verleden. Op één van hun fietstochten neem ik ze mee naar de Joodse begraafplaats in Schoorl.

situering van de Joodse begraafplaats op een kaart van de V.V.V.

Op een oude fiets: sporen van eeuwenoud Joods kerkhof in Schoorl

4 februari 2024, 09.25 uur · Door: Carolien Hensbergen

Ruim 400 jaar geleden vluchtten veel Joden vanuit Spanje en Portugal naar Nederland. Hier waren ze welkom. De meesten gingen naar Amsterdam, waar ze wel een synagoge mochten bouwen, maar geen toestemming kregen voor een Joodse begraafplaats. In 1604 lukte het een rabbijn uiteindelijk om ver buiten de stad een stuk grond te kopen waar wel een kerkhof mocht komen. In 1607 was in Schoorl de eerste Joodse begrafenis.

Halverwege een fietspad aan de rand van het bos, stappen we af. Hier is, of beter gezegd was, een van de alleroudste Joodse begraafplaatsen. Behalve de heuvelachtige bodem is er niets dat erop wijst dat hier in het verleden tientallen mensen begraven zijn.

aankomst van een kist bij de Portugeest Joodse Begraafplaats Beth Gaim in Ouderkerk aan de Amstel

de grafsteen uit Schoorl met plaquette op de begraafplaats Beth Gaim in Ouderkerk aan de Amstel

*Portugees Joodse
begraafplaats in
Ouderkerk aan
de Amstel*

Leijsen wijst Jesse op de hoogteverschillen die volgens hem gekomen zijn toen de graven werden ontruimd. “Het zou gaan om 52 graven maar als je ziet hoe groot het is, lijkt het alsof het er veel meer zijn geweest.”

Beth Haim

Na 10 jaar kwam er alsnog toestemming voor een begraafplaats bij Amsterdam en konden de eerste mensen worden begraven in Beth Haim, de Joodse begraafplaats in Ouderkerk aan de Amstel. De doden in Schoorl kregen een herbegravenis.

Als er al grafstenen waren, dan is niet bekend waar ze zijn gebleven. “Maar één van de stenen is terechtgekomen bij het kerkje van Groet. Als drempel”, vertelt Leijsen. “Pas in 1999 is de steen vervangen door een nieuwe drempel. Ruim 300 jaar na de herbegravenis van de persoon die eronder lag.”

De steen behoorde waarschijnlijk toe aan het graf van Judique Fustel van wie het gebeente in 1626 is overgebracht naar de joodse begraafplaats in Ouderkerk aan de Amstel, zo staat nu te lezen op een

gedenkplaat bij het graf in Ouderkerk aan de Amstel. “Maar hoe en waarom de steen hier bij de kerk terecht is gekomen, weten we niet”, zegt Alphons.

In 1636 werd de grond van de eens Joodse begraafplaats in Schoorl verkocht. Driehonderd jaar later in 1935, kwam het in handen van een welgestelde Schoorlaar. Hij schonk het aan de gemeente, onder voorwaarde dat er nooit een weg op deze plek zal komen.

klik in de afbeelding voor de film

film TV Noordholland over de Joodse begraafplaats in Schoorl